

เอกสารรับฟังความคิดเห็น

เลขที่ ออกต. 5/2560

เรื่อง การกำหนดให้การให้บริการระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการซื้อขาย
หลักทรัพย์ (Electronic Trading Platform - ETP) เป็นธุรกิจหลักทรัพย์
และแนวทางการเข้าร่วมโครงการทดสอบและพัฒนานวัตกรรมสำหรับ
การให้บริการดังกล่าว (Regulatory Sandbox for ETP)

เผยแพร่เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2560

สำนักงานได้จัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้นเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง
ท่านสามารถ download เอกสารเผยแพร่ฉบับนี้ได้จาก www.sec.or.th

ท่านสามารถส่งความเห็นหรือข้อเสนอแนะให้สำนักงานได้
ตามที่ติดต่อด้านล่าง หรือ e-mail: jirawut@sec.or.th

วันสุดท้ายของการแสดงความคิดเห็น วันที่ 22 พฤษภาคม 2560

ท่านสามารถติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้จากเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ดังนี้

1. นายจิรวุฒิ เฮ็งตระกูล โทรศัพท์/โทรสาร 0-2033-4654
2. นายจรัญ ใจชื่น โทรศัพท์/โทรสาร 0-2263-6074

สำนักงานขอขอบคุณทุกท่านที่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น
และให้ข้อเสนอแนะมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
333/3 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์ 1207 หรือ 0-2033-9999

I. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดหลักเกณฑ์

ปัจจุบัน นวัตกรรมไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีหรือการสร้างสรรค์บริการรูปแบบใหม่ มีศักยภาพในการปรับเปลี่ยนรูปแบบโครงสร้างทางการเงินการลงทุนไปอย่างสิ้นเชิง โดยในเรื่องการให้บริการ platform สำหรับการซื้อขาย ชำระราคา และส่งมอบหลักทรัพย์นั้น มีเทคโนโลยีที่สามารถทำให้การดำเนินการทั้งหมดเสร็จสิ้นได้แทบจะในทันที ซึ่งหากสามารถนำมาให้บริการได้จริงก็จะช่วยลดขั้นตอนที่ซับซ้อนและต้นทุนในกระบวนการให้บริการซื้อขายหลักทรัพย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม อันจะเป็นประโยชน์ต่อตลาดทุนโดยรวม อย่างไรก็ตาม ภาครัฐที่กำกับดูแลผู้ให้บริการเป็นตลาดสำหรับซื้อขายหลักทรัพย์ในปัจจุบันคือกฎเกณฑ์การขออนุญาตเป็นศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งบัญญัติขึ้นกว่า 25 ปีที่แล้วบนพื้นฐานของกระบวนการซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีศูนย์กลางและกำหนดให้ต้องซื้อขายผ่านสมาชิกที่เป็นบริษัทหลักทรัพย์ รวมถึงมีบทบัญญัติที่คาดหวังให้ทำหน้าที่กำกับดูแลผู้ออกหลักทรัพย์อย่างเข้มงวด ในขณะที่การให้บริการ platform รูปแบบใหม่ให้บริการซื้อขายหลักทรัพย์โดยไม่จำเป็นต้องผ่าน บล. สมาชิก และไม่ทำหน้าที่รับจดทะเบียนหลักทรัพย์จึงไม่ต้องมีหน้าที่กำกับดูแลผู้ออกหลักทรัพย์ กฎเกณฑ์ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีอยู่จึงไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการให้บริการ platform รูปแบบนี้

เพื่อให้สามารถกำหนดกฎเกณฑ์การกำกับดูแลการให้บริการ platform สำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม เห็นควรกำหนดให้การให้บริการดังกล่าวเป็นธุรกิจหลักทรัพย์อีกประเภทหนึ่ง เรียกว่า “การให้บริการระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ (Electronic Trading Platform – ETP)” อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีกระบวนการดำเนินงานที่ต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนการนำนวัตกรรมมาใช้ในการให้บริการดังกล่าวเพื่อทัดเทียมกับตลาดในต่างประเทศ สำนักงานจึงจะเปิดพื้นที่สำหรับผู้ประกอบธุรกิจปัจจุบันและรายใหม่ในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการให้บริการ platform สำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยสามารถทดสอบแนวคิดการให้บริการดังกล่าวกับผู้ใช้บริการจริง ภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสมและในวงที่จำกัด โดยไม่ติดกรอบของกฎเกณฑ์ในปัจจุบันและมีภาระต้นทุนการดำเนินงานที่สูงเกินจำเป็น ในขณะที่เดียวกันยังคงมาตรฐานในการกำกับดูแล เพื่อให้มั่นใจได้ว่า ผู้ใช้บริการได้รับความคุ้มครองในระดับที่เหมาะสม อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้สำนักงานสามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจการประกอบธุรกิจดังกล่าวด้วย

ในครั้งนี้นี้ สำนักงานจึงเห็นควรให้มีการรับฟังความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดให้การให้บริการ ETP เป็นธุรกิจหลักทรัพย์ และแนวทางการเข้าร่วมโครงการทดสอบและพัฒนาวัตกรรมการให้บริการทางด้านตลาดทุน (Regulatory Sandbox) ของการให้บริการ ETP และได้จัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้นเพื่อขอรับฟังความคิดเห็นจากภาคธุรกิจและบุคคลทั่วไป

อนึ่ง การกำหนดให้ ETP เป็นธุรกิจหลักทรัพย์อาจส่งผลให้ผู้ให้บริการ platform สำหรับการเจรจาต่อรองเพื่อซื้อขายตราสารหนี้ของผู้ลงทุนประเภทสถาบัน (wholesale bond market) ในปัจจุบันมีการดำเนินการที่เข้าขายนियามการประกอบธุรกิจ ETP ทั้งนี้ สำนักงานเห็นว่าการให้บริการดังกล่าวมิได้ก่อความเสี่ยงต่อระบบและมิได้สร้างความเสียหายต่อสาธารณชนในวงกว้างเพราะจำกัดอยู่ในวงผู้ลงทุนประเภทสถาบันเท่านั้น จึงควรให้สามารถดำเนินธุรกิจได้โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต ETP เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง

เป้าหมายที่ต้องการบรรลุในการกำหนดหลักเกณฑ์

ผลที่คาดหวังจากการดำเนินการ

1. เกิดการให้บริการ platform ซื้อขายหลักทรัพย์รูปแบบใหม่ซึ่งขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุนการซื้อขายหลักทรัพย์
2. เปิดพื้นที่ (safe space) ให้ผู้ที่ต้องการทดสอบแนวคิดในการให้บริการ โดยนำ FinTech หรือ innovation รูปแบบใหม่ ๆ มาใช้ในการให้บริการในตลาดทุน โดยไม่ติดกรอบของกฎเกณฑ์ในปัจจุบัน
3. สำนักงานมีโอกาสเรียนรู้และทำความเข้าใจธุรกิจรูปแบบต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถกำหนดหลักเกณฑ์และกำกับดูแลได้อย่างเหมาะสม ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา innovative financial services รูปแบบใหม่ ๆ ในขณะที่เดียวกันยังคงมาตรฐานในการกำกับดูแลเพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้ใช้บริการได้รับความคุ้มครองในระดับที่เหมาะสม
4. มีช่องทางสนับสนุนกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ startup หลังจากระดมทุนได้มาแล้ว โดยการเปิดให้ platform ที่รองรับให้หลักทรัพย์ดังกล่าวมีการเปลี่ยนมือได้ ซึ่งน่าจะช่วยให้สามารถระดมทุนได้ด้วยมูลค่าที่ดีขึ้น

ช่วงเวลาที่คาดว่าจะประกาศจะมีผลบังคับใช้

ประกาศออกและมีผลใช้บังคับภายในไตรมาส 3 ปี 2560

II. นิยาม “การให้บริการระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์”

การให้บริการระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นช่องทางในการรวบรวมคำสั่งซื้อเสนอขายหลักทรัพย์หรือเจรจาต่อรองระหว่างผู้เสนอซื้อหรือเสนอขายหลักทรัพย์หลายราย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการจัดให้มีระบบซึ่งกำหนดวิธีการในการซื้อขายหลักทรัพย์ไว้เป็นการล่วงหน้าหรือจับคู่คำสั่งซื้อเสนอขายหลักทรัพย์ให้ด้วยหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำเป็นทางค้าปกติ โดยรับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่น แต่ไม่รวมถึงการให้บริการระบบอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

III. ลักษณะการประกอบธุรกิจที่ไม่เข้าข่ายต้องขอรับใบอนุญาต ETP

สำนักงานจะกำหนดข้อยกเว้นการขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ ETP สำหรับ

1. การออก regulatory sandbox สำหรับการทดสอบ ETP
2. การให้บริการระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับซื้อขายตราสารหนี้ ในตลาดตราสารหนี้สำหรับผู้ลงทุน

ประเภทสถาบัน (Wholesale bond market) เนื่องจากเป็นลักษณะบริการที่ไม่ได้ก่อความเสี่ยงต่อระบบและมิได้สร้างความเสียหายต่อสาธารณชนในวงกว้าง เพื่อให้การบริการในลักษณะและขอบเขตเดิมยังคงดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและไม่เป็นการปิดกั้นการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ของไทย

IV. รายละเอียดหลักเกณฑ์ Regulatory sandbox

หลักการ

สำนักงานจะเปิดพื้นที่ให้ผู้สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการ สามารถทดสอบนวัตกรรมที่สนับสนุนการให้บริการระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยนำเสนอบริการนั้นกับผู้ให้บริการจริงได้ภายใต้ขอบเขตที่จำกัด และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ในการทดสอบ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้ให้บริการจะได้รับความคุ้มครองอย่างเหมาะสม และจำกัดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้ให้บริการและตลาดทุน ทั้งนี้ ผู้สมัครที่ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานจะสามารถทดสอบบริการกับผู้ให้บริการได้ โดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาตในช่วงระยะเวลาที่กำหนด

ผู้ที่สามารถสมัครเข้าร่วมโครงการ ETP Sandbox (สอดคล้องกับหลักเกณฑ์โครงการ sandbox สำหรับธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทอื่นที่ประกาศใช้แล้ว)

ผู้ที่ต้องการนำเสนอนวัตกรรมเพื่อให้บริการระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(1) บริการที่ต้องการนำมาทดสอบต้องเป็นนวัตกรรม (innovative financial services) ที่สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพหรือลดต้นทุนของกระบวนการดำเนินงานเป็น trading venue

(2) มีการกำหนดกรอบและขอบเขตในการทดสอบ รวมทั้งผลลัพธ์ที่คาดหวังจากการนำนวัตกรรมนั้นมาทดสอบอย่างชัดเจน เช่น ประเภทหลักทรัพย์ ประเภทของบริการและผู้ให้บริการ รวมถึงจำนวนเงินลงทุนรวมของผู้ใช้บริการทั้งหมด เป็นต้น และระยะเวลาที่จะใช้ทดสอบไม่เกิน 1 ปี หากจำเป็นต้องขยายเวลาจะต้องขออนุมัติจากสำนักงาน

(3) แสดงผลการศึกษาหรือผลงานการวิจัยที่แสดงถึงความเป็นไปได้ของนวัตกรรมที่ต้องการทดสอบและการศึกษาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการทดสอบนวัตกรรมนั้น โดยผู้ให้บริการอาจใช้ผลการประเมินจากบุคคลอื่นก็ได้

(4) แสดงได้ว่าจะมีความพร้อมด้านเงินทุน ระบบงาน และบุคลากร ที่เหมาะสม

(5) แสดงได้ว่าจะมีการประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

(6) แสดงได้ว่ามีกระบวนการการดูแลและรักษาความลับของผู้ใช้บริการที่เหมาะสม

(7) แสดงได้ว่ามีแผนรองรับการออกจาก regulatory sandbox และแผนการในช่วงเปลี่ยนผ่านที่ชัดเจน ทั้งในกรณีที่ให้บริการได้เป็นการทั่วไป และในกรณีที่ผู้สมัครต้องยุติการให้บริการ (exit strategy)

หลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจระหว่างเข้าร่วมโครงการ ETP sandbox

หลักเกณฑ์ทั่วไป (สอดคล้องกับหลักเกณฑ์โครงการ sandbox สำหรับธุรกิจหลักทรัพย์ ประเภทอื่นที่ประกาศใช้แล้ว)

- (1) มีการดำเนินการให้มีข้อมูลเพียงพอสำหรับรู้จักตัวตนและฐานะทางการเงินของผู้ใช้บริการ
- (2) มีระบบควบคุมภายในและกระบวนการดูแลผู้ใช้บริการ โดยให้คำนึงถึงเรื่อง ดังนี้
 - (ก) การรักษาความลับ
 - (ข) การรับและจัดการข้อร้องเรียน
 - (ค) การป้องกันมิให้ผู้เกี่ยวข้องแสวงหาประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
- (3) มีการบริหารและจัดการความเสี่ยงที่เพียงพอ ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาความปลอดภัยของระบบงานและข้อมูล (security) ความถูกต้องเชื่อถือได้ของระบบงานและข้อมูล (integrity) และความพร้อมใช้ของระบบงาน (availability) โดยคำนึงถึงความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT risk) และความเสี่ยงด้านภัยคุกคามทางไซเบอร์ (cyber risk)
- (4) จัดส่งรายงานผลการทดสอบและความคืบหน้าในการให้บริการต่อสำนักงานตามรูปแบบและระยะเวลา หรือความถี่ที่ตกลงร่วมกัน ทั้งในระหว่างการทดสอบและหลังการทดสอบเสร็จสิ้น
- (5) เปิดเผยข้อมูลที่เป็นต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการหรือตัดสินใจลงทุนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เพียงพอ สอดคล้องกับลักษณะของการให้บริการ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ใช้บริการทราบว่าการให้บริการที่จะได้รับเป็นการทดสอบในโครงการ regulatory sandbox พร้อมทั้งชี้แจงข้อจำกัด ความเสี่ยง และเงื่อนไขในการให้บริการระหว่างที่อยู่ในช่วงทดสอบ และต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้บริการในการทดสอบด้วย
- (6) มีข้อตกลงกับผู้ใช้บริการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่อาจเกิดจากการให้บริการ
- (7) ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ต้องไม่ทุจริต หลอกลวง หรือโกงทรัพย์สินกฎหมาย ปปง. เป็นต้น

หลักเกณฑ์เฉพาะ

- (1) มีระบบการซื้อขายที่สามารถรองรับปริมาณการซื้อขายได้อย่างเพียงพอ และสามารถตรวจสอบความสามารถในการชำระราคาและส่งมอบของผู้ใช้บริการได้ก่อนมีการส่งคำสั่งซื้อขาย
- (2) เปิดเผยวิธีปฏิบัติในการจัดลำดับและการจับคู่คำสั่งซื้อขาย
- (3) มีระบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขายให้เพียงพอต่อการตรวจสอบ (audit trail) โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูล post-trade และ pre-trade (ถ้ามี)
- (4) มีระบบชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์โดยสำนักหักบัญชีหลักทรัพย์ที่ดำเนินการโดยผู้สมัครเองหรือบุคคลอื่น
- (5) เปิดเผยประเภทหลักทรัพย์ที่สามารถนำมาซื้อขายได้ใน platform

(6) มีการเปิดเผยข้อมูลการซื้อขาย pre-trade และ post-trade แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอเหมาะสม (transparency) โดยหากซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียน ต้องเพียงพอต่อการป้องกัน fragmented market

(7) มีขั้นตอนและวิธีการในการเปิดรับผู้ใช้บริการอย่างชัดเจนและเป็นธรรม (fair access) โดยกำหนดประเภทผู้ใช้บริการให้เหมาะสมกับประเภทหลักทรัพย์ที่ซื้อขาย

(8) มีกระบวนการหรือวิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

การสิ้นสุดการทดสอบ (สอดคล้องกับหลักเกณฑ์โครงการ sandbox สำหรับธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทอื่นที่ประกาศใช้แล้ว)

(1) เมื่อครบระยะเวลาการทดสอบตามที่ตกลงร่วมกันกับสำนักงาน ให้ถือว่าสิ้นสุด เว้นแต่สำนักงานจะพิจารณาขยายระยะเวลาการทดสอบ โดยผู้เข้าร่วมโครงการ sandbox ต้องยื่นขออนุญาตต่อสำนักงานล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน พร้อมชี้แจงเหตุผล และระยะเวลาที่ต้องการขอผ่อนผัน

(2) กรณีต่อไปนีให้ถือว่าผู้เข้าร่วมโครงการ sandbox ยุติการเข้าร่วมโครงการและต้องดำเนินการตาม exit strategy ที่วางไว้

(ก) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตกลงไว้กับสำนักงานในระหว่างการทดสอบ

(ข) ผลลัพธ์จากการทดสอบไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการทดสอบ

(ค) การทดสอบบกพร่องและไม่สามารถปรับปรุงได้

(ง) นวัตกรรมดังกล่าวมีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ใช้บริการหรืออาจส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ใช้บริการ/ตลาดทุนในวงกว้าง

(จ) ต้องการยุติการทดสอบ

(3) ผู้เข้าร่วมโครงการ sandbox ที่ประสบความสำเร็จในการทดสอบตามเป้าหมายและต้องการให้บริการในวงกว้าง ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตการประกอบธุรกิจต่อสำนักงานตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องต่อไป